

MÄÄRUS

Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused

Määrus kehtestatakse välissuhtlemisseaduse § 8 lõigete 4 ja 5 ning Vabariigi Valitsuse seaduse § 27 lõike 3 alusel.

§ 1. Üldsätted

(1) Määrusega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17–75), artikli 18 lõikes 1 nimetatud taaste- ja vastupidavuskava (edaspidi *taastekava*) riigisisese elluviimise korraldus ning taastekavas nimetatud reformideks ja investeeringuteks antava toetuse kasutamise üldtingimused.

(2) Määruses sätestatud nõudeid kohaldatakse taastekavas nimetatud reformide ja investeeringute elluviimiseks nende õiguslikust vormist sõltumata.

(3) Määruse alusel kehtestatavas toetuse andmise tingimuste määruses ja käskkirjas ning sõlmitavas rahastamislepingus (edaspidi *toetuse andmise tingimused*) võib määruses sätestatud tingimusi täpsustada, arvestades Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) 2021/241, selle alusel kehtestatud tegevuskorras, Euroopa Nõukogu rakendusotsuses, delegeeritud rakendusaktides ja juhistes ning Euroopa Komisjoniga sõlmitavas rahastamislepingus kehtestatud tingimusi ja nõudeid.

§ 2. Toetuse andmise üldised põhimõtted ja tingimused

(1) Rahastamisperiood on toetuse andmise tingimustes või taotluse rahuldamise otsuses kindlaks määratud periood, mis jääb ajavahemikku 2020. aasta 1. veebruarist 2026. aasta 31. augustini.

(2) Toetatavateks reformideks ja investeeringuteks võib saada toetust muudest Euroopa Liidu programmidest ja instrumentidest, tingimusel et sellise toetusega ei kaeta ühte ja sama kulu.

(3) Kui taastekava raames antakse riigiabi või vähese tähtsusega abi, kehtestatakse toetuse andmise tingimused kooskõlas §-ga 10 ja vastava abi andmist reguleeriva Euroopa Liidu õigusaktiga.

(4) Toetusest rahastatud objektidele tuleb tagada ligipääsetavus vastavalt objektile kehtivatele erinõuetele või standardile, sõltumata toetatava tegevuse eesmärgist ja laadist.

(5) Taastekava raames antavast toetusest ei hüvitata käibemaksu, välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada, et käibemaksuga maksustamine toimub liikmesriigi väliselt ja seeläbi tekib riigile kulu.

(6) Käesoleva määruse alusel võib toetada ainult selliseid reforme ja investeeringuid, millega järgitakse Euroopa Liidu kliima- ja keskkonnavalaseid standardeid ja prioriteete ning millega ei tekitata Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju.

(7) Toetuse taotluse menetlemise, taotluse hindamise ja toetuse andmise otsustamisega seotud isik peab olema kompetentne ja erapooletu ning kui toetuse andmise tingimustes on kehtestatud lisanõudeid, vastama ka nendele nõuetele.

(8) Taotluse meneteleja ja toetuse andmise üle otsustaja ei või olla isik, kes on jõustunud kohtuotsuse alusel süüdi mõistetud ametialases süüteos või karistusseadustiku § 209¹, 210, 211, 212, 217² või 280 alusel ning kelle karistusandmeid ei ole karistusregistri seaduse alusel kustutatud ja arhiivi kantud.

(9) Toetuse taotlemine ja toetuse kasutamiseega seotud teabe ning dokumentide esitamine toimub perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-s 21 lõikes 1 nimetatud registri (edaspidi *e-toetus*) kaudu.

(10) Lõppsaajale ja elluviijale kohaldatakse toetuse saajale kehtestatud nõudeid määruses toodud erisustega.

(11) Koordineerival asutusel ja elluviijal on õigus kontrollida toetuse eesmärgipärast ja nõuetekohast kasutamist vajaduse korral toetuse saaja juures. Kontrolli teostab selleks volitatud ametnik või töötaja.

§ 3. Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) investeerimisprojekt – taastekavas kinnitatud reformi või investeeringu osaks olev või sellest eraldiseisev investeering või muu projekt, mille toetuse saaja on kindlaks määratud ning mille taastekavas kindlaks määratud tegevused moodustavad üksikprojektina terviku;
- 2) toetuse saaja – isik või asutus, kelle projekti või tegevust rahastatakse §-de 6 ja 7 alusel ning kes vastutab rahastamislepingus või käskkirjas nimetatud eelarve ulatuses tegevuste elluviimise ja tulemuste saavutamise eest;
- 3) partner – §-s 7 nimetatud toetuse andmise tingimuste käskkirjas nimetatud füüsiline isik, juriidiline isik, riigiasutus, kohaliku omavalitsuse asutus või rahvusvaheline organisatsioon, kes osaleb toetatavas tegevuses ja kellel tekivad selle käigus kulud;
- 4) elluviija – §-s 8 nimetatud toetuse andmise tingimustes määratud avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik või valitsusasutus, kes täidab talle õigusaktis määratud toetuse edasiandmisega seotud ülesandeid;
- 5) lõppsaaja – isik või asutus, kellele elluviija annab toetust vastavalt §-s 8 nimetatud toetuse andmise tingimuste õigusakti alusel kehtestatud taotluse rahuldamise otsusele;
- 6) omafinantseering – toetuse saaja kantav osa toetatava tegevuse kuludest, mida toetusest ei hüvitata ja mille osaks võib olla kogu projekti käibemaks, mis ei ületa tegevuse omafinantseeringu osakaalu ning mille puhul on tõendatav, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole tasutud käibemaksu sisendkäibemaksuna õigust maha arvata või käibemaksu tagasi taotleda ja käibemaksu ei hüvitata ka muul moel;
- 7) tulemused – taastekavas kokku lepitud reformide ja investeeringute eesmärkide ja sihtide saavutamise tulemused.

§ 4. Taastekava koostamise ja rakendamise seotud asutused ning nende ülesanded

(1) Rahandusministeerium täidab taastekava koostamisel ja rakendamisel järgmisi ülesandeid:

- 1) koostab taastekava ja selle muudatused ning esitab need Euroopa Komisjonile;
- 2) esindab riiki taastekava läbirääkimistel Euroopa Komisjoniga ja määruse (EL) nr 2021/241 artikli 23 lõikes 1 nimetatud taastekava rahastamislepingu sõlmimisel;
- 3) osaleb Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 27 kohase aruande koostamises;
- 4) koordineerib taastekavaülese tulemuslikkuse ja mõjude hindamise läbiviimist;
- 5) kooskõlastab käesoleva määruse alusel antavad toetuse andmise tingimused;
- 6) auditeerib taastekava rakendamist ja tulemuste saavutamist;
- 7) koostab Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artiklis 34 nimetatud teavitustegevuste siseriiklikuks korraldamiseks juhise;
- 8) kogub Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 29 lõikes 4 nimetatud andmeid ühiste näitajate kohta;
- 9) täidab teisi Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) 2021/241 ja § 1 lõikes 3 nimetatud dokumentidest tulenevaid ülesandeid, mis olemuselt kuuluvad Rahandusministeeriumi pädevusse ja mida käesolevas määruses ei ole reguleeritud.

(2) Ministeerium, kelle vastutusvaldkonda kuulub taastekavas nimetatud reform või investeering, täidab järgmisi ülesandeid:

- 1) osaleb taastekava koostamisel ja esitab ettepanekuid taastekava muutmiseks;
- 2) esitab Rahandusministeeriumi või koordineeriva asutuse nõudmisel informatsiooni ja dokumente taastekava rakendamise kohta;
- 3) hindab toetuse andmise riske ja kehtestab taastekava elluviimiseks toetuse andmise tingimuste määruse või käskkirja;
- 4) sõlmib §-s 6 nimetatud investeerimisprojektile toetuse andmiseks rahastamislepingu;
- 5) tagab oma vastutusvaldkonnas taastekavas fikseeritud Euroopa Nõukogu rakendusotsuse lisas fikseeritud tulemuste tähtaegse saavutamise;
- 6) seirab oma vastutusvaldkonnas taastekava elluviimise edenemist ja tulemuste saavutamist;
- 7) täidab muid Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) 2021/241 ja § 1 lõikes 3 nimetatud dokumentidest tulenevaid ülesandeid, mida käesolevas määruses ei ole reguleeritud.

(3) Riigi Tugiteenuste Keskus täidab koordineeriva asutusena järgmisi ülesandeid:

- 1) menetleb toetuse maksetaotlusi ning teeb toetuse väljamaksed toetuse saajale ja elluviijale või keeldub nendest vastavalt § 9 lõikele 7;
- 2) kontrollib investeerimisprojektide toetuse saajaid ja taotlusi, kui nii on sätestatud toetuse andmise tingimustes;
- 3) kontrollib toetatud tegevuste ja projektide ühiste näitajate ning tulemuste saavutamist, sealhulgas viib läbi kohapealseid kontrole toetuse saaja juures;
- 4) viib läbi taastekava riskihindamist vähemalt üks kord aastas;
- 5) osaleb Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 27 kohase aruande koostamises;
- 6) koordineerib taastekava valdkondadeülest teavitustegevust;
- 7) esitab Euroopa Komisjonile Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 24 punktis 2 nimetatud maksetaotluse ja (EL) nr 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktis d nimetatud tulemuste saavutamise kinnituse;
- 8) täidab muid Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses (EL) 2021/241 ja § 1 lõikes 3 nimetatud dokumentidest tulenevaid koordineeriva asutuse ülesandeid, mida käesolevas määruses ei ole reguleeritud.

(4) Rahandusministeerium täidab auditeeriva asutusena järgmisi ülesandeid:

- 1) auditeerib taastekava tulemuste saavutamist ja toetuse kasutamise õiguspärasust;
- 2) auditeerib taastekava rakendamiseiga seotud asutuste juhtimis- ja kontrollisüsteemide toimivust;
- 3) koostab kaks korda aastas läbi viidud auditite kohta kokkuvõtte ja esitab selle koordineerivale asutusele.

(5) Auditeeriva asutuse ülesannete täitmiseks on auditeerival asutusel ning tema volitatud isikul ja asutusel õigus auditeerida kõiki taastekava rakendamiseiga seotud asutusi, samuti toetuse saajat ja elluviijat, ning saada juurdepääs projekti rahastamisega seotud ja tulemuste saavutamise hindamiseks vajalikule teabele, teha tõenditest kaasavõtmiseks koopiaid, esitada auditeeritavale küsimusi ja viibida auditeeritava territooriumil.

(6) Auditeeriv asutus võib volitada juriidilise isiku või täidesaatva riigivõimu asutuse tegema auditit.

(7) Elluviija täidab järgmisi ülesandeid:

- 1) menetleb §-s 8 nimetatud määruse kohaselt esitatud toetuse taotlusi;
- 2) kontrollib taotlejate ja taotluste vastavust nõuetele;
- 3) otsustab esitatud toetuse taotluste rahuldamise või mitterahuldamise;
- 4) menetleb maksetaotlusi;
- 5) otsustab toetuse väljamaksest keeldumise, tagasinõudmise ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise ning taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise;
- 6) kontrollib toetatud projektide edenemist, toetusest rahastatud tegevuste, tulemuste ja ühiste näitajate saavutamist ning viib läbi kohapealseid kontrolle lõppsaaja juures;
- 7) vastutab §-s 8 nimetatud määruises sätestatud ülesannete täitmise ja tulemuste saavutamise eest ning esitab koordineerivale asutusele § 14 lõikes 2 nimetatud aruanded;
- 8) täidab muid tegevuskorras või käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid.

§ 5. Toetuse saajale esitatavad nõuded

(1) Toetuse saaja peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) temal või tema seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209–210, 260¹, 372, 373, 379 või 384 alusel määratud kehtivat karistust;
- 2) tema toetatava tegevusega seotud majandustegevus ei ole lõppenud ega peatunud, kui toetuse saaja tegeleb majandustegevusega;
- 3) tema maksuvõlg riigile koos intressiga ei ole suurem kui 100 eurot või see on ajatatud;
- 4) ta ei ole pankrotis, likvideerimisel ega sundlõpetamisel;
- 5) ta ei ole raskustes ettevõtja, kui nii on nõutud riigiabi reeglite kohaselt;
- 6) tal on toetuse andmise tingimustes sätestatud projekti elluviimiseks ja haldamiseks vajalik kvalifikatsioon või kogemus ning õiguslik, organisatsiooniline või tehniline eeldus;
- 7) tal on omafinantseering tagatud ettenähtud ulatuses ja nõutud korras;
- 8) tal on taastekavast antud tagasimaksmisele kuuluva toetuse tagasinõude otsus, selle olemasolul, täidetud.

(2) Toetuse saaja on kohustatud järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija riigihangete seaduse tähenduses. Kui toetuse saaja ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses ja teenuse, asja või ehitustöö eeldatav maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 20 000 euroga või sellest suurem, peab ostumenetluse läbiviimisel järgima toetuse andmise tingimustes ja riigihangete seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid ning taotluse rahuldamise otsuses sätestatud täpsustatud nõudeid.

§ 6. Toetuse andmine taastekavas kinnitatud investeerimisprojekti rahastamiseks

(1) Investeeringiprojektile toetuse eraldamiseks esitab taastekavas nimetatud isik või asutus e-toetuse kaudu investeeringiprojekti täpsustatud tegevused, rahastamisperioodi, eelarve ning tulemused kooskõlas taastekava ja selle kohta tehtud Euroopa Nõukogu rakendusotsusega. Lisaks eelnevale tuleb toetuse saajal esitada taastekavakohase reformi või investeeringu nimetus, toetuse andmise eesmärk, saavutatavad tulemused, viide rahastusallikale ning asjakohased andmed ühiste näitajate ja § 2 lõikes 6 nimetatud nõude täitmise kohta.

(2) Ministeerium hindab esitatud investeeringiprojekti jätkusuutlikkust ja vastavust taastekavale ning kontrollib selle vastavust määrusest, seadusest või muust õigusaktist tulenevatele nõuetele.

(3) Kui investeeringiprojekt ja toetuse saaja vastavad kehtestatud nõuetele, sõlmib ministeerium toetuse saajaga investeeringiprojekti toetamiseks rahastamislepingu. Enne rahastamislepingu sõlmimist tuleb rahastamisleping kooskõlastada koordineeriva asutuse, Rahandusministeeriumi ning vajadusel Euroopa Komisjoniga tema nõudmisel. Ministeeriumil ja toetuse saajal on kohustus kooskõlastamise käigus arvestada koordineeriva asutuse ja Rahandusministeeriumi tehtud märkustega, mis tagavad § 1 lõikes 3 nimetatud õigusraami kohase taastekava rakendamise, enne rahastamislepingu sõlmimist.

(4) Kui investeeringiprojekti elluviimine on seotud mitme ministeeriumi vastutusvaldkonnaga või mitme toetuse saajaga, sõlmitakse rahastamisleping kõigi investeeringiprojekti osapoolte vahel ühiselt. Taastekavas reformi või investeeringu eest vastutav ministeerium edastab rahastamislepingu koordineerivale asutusele viie kalendripäeva jooksul selle sõlmimisest arvates.

§ 7. Toetuse andmine käskkirja alusel

(1) Kui toetust antakse investeeringiprojektile, mille viib ellu ministeerium toetuse saajana, kehtestab valdkonna eest vastutav minister toetuse andmise tingimused käskkirjaga, milles sätestatakse vähemalt:

- 1) taastekava kohase reformi ja/või investeeringu nimetus, toetuse andmise eesmärk, ühised näitajad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 29 lõike 4 punkti a tähenduses (edaspidi *ühised näitajad*), kui see on asjakohane, samuti saavutatavad tulemused ning viide rahastusallikale;
- 2) ministeeriumi osakond, kes vastutab tegevuste elluviimise eest;
- 3) partner, kui see on tegevustesse kaasatud;
- 4) rahastatavad tegevused, sealhulgas partneri tegevused;
- 5) tegevuste rahastamisperiood;
- 6) tegevuste eelarve;
- 7) asjakohased andmed ja kaitsemeetmed § 2 lõikes 6 nimetatud nõude täitmise kohta.

(2) Lõike 1 kohased tegevused võib volitada juriidilisele isikule või täidesaatva riigivõimu asutusele. Kui toetatavate tegevuste elluvijaks on juriidiline isik, võib ministeerium vajaduse korral sõlmida toetatavate tegevuste vahetu elluvijaga halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud korras.

(3) Lõikes 1 nimetatud käskkiri kooskõlastatakse Rahandusministeeriumi, koordineeriva asutuse ja teiste ministeeriumidega, kui tegevus puudutab nende valitsemisala ning Euroopa Komisjoniga tema nõudmisel. Enne nimetatud käskkirja kehtestamist on ministeeriumil kohustus arvestada koordineeriva asutuse ja Rahandusministeeriumi tehtud märkustega, mis tagavad § 1 lõikes 3 nimetatud õigusraami kohase taastekava rakendamise.

§ 8. Toetuse andmise tingimuste määruse kehtestamine

(1) Kui toetust antakse avatud taotlemise kaudu, kehtestab toetuse andmise tingimused ja korra valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Toetuse andmise tingimuste määrukses sätestatakse vähemalt:

- 1) taastekavakohane reformi või investeeringu nimetus, toetuse andmise eesmärk, ühised näitajad, kui see on asjakohane, samuti saavutatavad tulemused, millele peab toetatav projekt kaasa aitama, ja viide rahastusallikale;
- 2) elluviija ja tema ülesanded, kui toetust antakse lõppsaajatele ja toetuse edasiandmisega seotud ülesandeid täidab elluviija;
- 3) toetatav tegevus või tegevused, sealhulgas võimalus piiritleda toetuse andmine konkreetse piirkonna või sihtrühmaga;
- 4) riigiabi või vähese tähtsusega abi andmise puhul abi andmise tingimused ja viide riigiabi või vähese tähtsusega abi andmist reguleerivale Euroopa Liidu õigusaktile või Euroopa Komisjoni otsusele;
- 5) rahastamisperiood, millesse peab jääma projekti elluviimisperiood;
- 6) muud toetuse andmise täpsustavad tingimused;
- 7) toetuse minimaalne või maksimaalne osakaal toetatavatest kuludest ja vajaduse korral toetuse suurim või vähim summa;
- 8) taotlejale, partnerile ja taotlusele esitatavad nõuded;
- 9) taotluse esitamise ning taotluse ja taotleja nõuetele vastavaks tunnistamise kord;
- 10) projektide hindamiskriteeriumid ja -metoodika ning valiku kord, sealhulgas asjakohased andmed ja kaitsemeetmed § 2 lõikes 6 nimetatud nõude kohaldamiseks;
- 11) taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise otsuse tegemise kord;
- 12) projekti rahastamislepingu sõlmimise kord, kui toetust antakse rahastamislepingu alusel;
- 13) taotluse rahuldamise otsuse ning rahastamislepingu muutmise tingimused, tähtaeg ja kord;
- 14) toetuse saaja ja partneri õigused ning kohustused, sealhulgas vajaduse korral hangete läbiviimise põhimõtted, kui toetuse saaja ei ole riigihangete seaduse mõistes hankija;
- 15) toetuse saaja ja partneri kohustus anda audiitori ja Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artiklis 22 lõike 2 punktis e nimetatud järelevalvet teostava isiku kasutusse kõik soovitud andmed ja dokumendid;
- 16) toetuse kasutamise seotud teabe, dokumentide ja aruannete esitamise kord;
- 17) hangete kontrollimise kord, kui see on asjakohane;
- 18) toetuse maksmise tingimused ja kord, sealhulgas toetuse maksmise eelduseks olevate dokumentide esitamise tähtaeg ja lõppmakse suurus;
- 19) taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja toetuse tagasinõudmise alused ja kord, sealhulgas projekti tulemuse mittesaavutamisel või osalisel saavutamisel;
- 20) aruannete esitamise kord;
- 21) vaiete menetleja.

(3) Toetuse andmise tingimuste määruks kooskõlastatakse § 7 lõikes 3 sätestatud korras.

§ 9. Toetuse maksmine

(1) Toetust makstakse toetust saava isiku maksetaotluse alusel, kas enne või pärast kulude ja tulemuste tõendamist. Maksetaotlus toetuse saamiseks esitatakse e-toetuse kaudu taotluse rahuldamise otsuses nõutud teabe ja dokumentidega.

(2) Kui toetuse saajaks on investeerimisprojektile toetust saav isik või asutus, esitab toetuse saaja maksetaotlused koordineerivale asutusele. Kui toetuse saajaks on lõppsaaja, esitatakse

maksetaotlused toetuse andmise tingimustes määratud elluviijale. Toetus makstakse välja pärast maksmise aluseks olevate tingimuste ja kohustuste täitmise kontrollimist.

(3) Toetuse andmise tingimustes, taotluse rahuldamise otsuses ja rahastamislepingus võib makse tegemiseks ette näha toetuse maksmise:

- 1) tekkinud ja tasutud kulude alusel;
- 2) kokkulepitud tingimuste, sealhulgas tulemuste või tegevuste täitmise alusel või
- 3) põhjendatud juhul osaliselt ettemaksena, välja arvatud riigiasutustele.

(4) Toetuse lõppmakse tehakse pärast projekti tegevuste elluviimise ja tulemuste tõendamist vastavalt toetuse andmise tingimustele ja taotluse rahuldamise otsusele.

(5) Toetuse saajale võib teha makse enne kulude ja tulemuste tõendamist (edaspidi *ettemakse*) järgmistel tingimustel:

- 1) ettemaksete summa võib moodustada kuni 40 protsenti määratud toetuse summast;
- 2) kui toetus on riigiabi või vähese tähtsusega abi, antakse ettemakse garantii alusel;
- 3) punktis 2 nimetatud ettemakse kasutamine tõendatakse hiljemalt tegevustele või projekti rahastamisperioodile järgneva kuu lõpuks.

(6) Lõike 5 punktis 2 nimetatud ettemakse tingimuse rakendamisel võib nõuda garantiid, mis peab vastama järgmistele tingimustele:

- 1) garantii andja on riik või Eestis tegevusloa alusel tegutsev krediidi- või finantseerimisasutus või Eestis filiaalina tegutsev välisriigi krediidi- või finantseerimisasutus;
- 2) garantii tähtaeg on vähemalt 45 kalendripäeva pikem ettemakse kasutamise tõendamise tähtajast;
- 3) garantii katab kogu ettemakse summa;
- 4) garantiid andva krediidi- või finantseerimisasutuse või krediidi- või finantseerimisasutuse emattevõtja pikaajaline krediitireiting on vähemalt Baa1 (Moody's) või BBB+ (Standard & Poor's) või sellega samaväärne.

(7) Elluviija või § 4 lõikes 3 nimetatud asutus võib toetuse maksmise või ettemakse tegemise peatada või maksmisest keelduda, kui:

- 1) eeldused makse tegemiseks ei ole täidetud või asjaolud makse tegemiseks ei ole üheselt selged;
- 2) tagasinõutav toetuse summa ei ole lõplikult või nõuetekohaselt tagasi makstud;
- 3) ilmnunud asjaolude põhjal on kahtlus, et toetuse saaja ei suuda viia ettenähtud ajaks projekti ellu;
- 4) taastekavas kokkulepitud reformi või investeeringu tulemustest või elluviimisest on loobutud;
- 5) taotletavat makse summat on võimalik tasaarveldada tagasinõudmise otsuse kavandis nimetatud tagasimaksmisele kuuluva toetusega;
- 6) Euroopa Komisjon on teinud otsuse toetuse makse peatamise või toetuse maksest keeldumise kohta.

§ 10. Riigiabi

(1) Kui toetuse andmise korral on tegemist riigiabiga Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, peab riigiabi andja enne abi andmist esitama Euroopa Komisjonile riigiabi teatise, lähtudes konkurentsiseaduse §-s 34¹, maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse §-s 9 või kalandusturu korraldamise seaduse §-s 38 sätestatust.

(2) Kui toetuse andmise korral on tegemist vähese tähtsusega abi või grupierandiga hõlmatud riigiabiga, lähtub abi andja vastavalt konkurentsiseaduse §-s 33 või 34², maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduses või kalandusturu korraldamise seaduses sätestatust.

(3) Riigiabi ja vähese tähtsusega abi andja esitab enda antud abi kohta andmed riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrile vastavalt konkurentsiseaduse § 49² lõikele 3. Põllumajandusliku vähese tähtsusega abi andmise korral arvestatakse maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse §-s 20 sätestatut ning kalamajandusliku vähese tähtsusega abi puhul kalandusturu korraldamise seaduse §-s 46 sätestatut.

§ 11. Toetuse tagasinõudmine ja tagasimaksmine

(1) Elluviija, § 4 lõikes 3 nimetatud asutus või § 6 lõikes 4 nimetatud juhul ministeerium nõuab projektile eraldatud toetuse tagasi proportsionaalselt rikkumise ulatusega ning teeb täieliku või osalise taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise otsuse järgmistel juhtudel:

- 1) toetuse saamisega seotud kohustust või nõuet ei ole osaliselt või täielikult täidetud;
- 2) toetust on kasutatud sobimatute kulude või tegevuste rahastamiseks;
- 3) toetuse saamisega seotud tingimused on täidetud näiliselt, toetuse saamiseks on esitatud valeandmeid, projekti elluviimisel on esinenud pettus, korrupsioon või huvide konflikt;
- 4) toetust saanud isiku suhtes on algatatud pankroti- või likvideerimismenetlus ja seeläbi ei ole võimalik tagada projekti elluviimist ettenähtud tingimustel ega kavandatud tulemuste saavutamist;
- 5) taastekavas kokku lepitud reformi või investeringu tulemustest või elluviimisest on loobutud.

(2) Taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse kehtetuks, kui toetuse saajat on karistatud karistusseadustiku § 260¹ alusel, kui toetus on määratud 12 kuu jooksul enne ebaseadusliku töötamise avastamist või toetust kavatakse maksta viie aasta jooksul ebaseadusliku töötamise avastamisest arvates.

(3) Kohustuse või tingimuse täitmata jätmise laadist tulenevalt vähendatakse toetust 2, 5, 10, 25, 50, 75 või 100 protsenti projektile või selle tegevusele eraldatud toetusest.

(4) Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja toetuse tagasinõudmise otsuse võib teha viie aasta jooksul või, kui toetuse suurus on 60 000 eurot või sellest väiksem, siis kolme aasta jooksul projektile viimase makse tegemisest või ettemakse korral selle kasutamise tõendatuse lugemise päevast alates, välja arvatud juhul, kui Euroopa Liidu õigusest tuleneb teisiti.

(5) Toetuse tagasinõudmise aluse esinemisel nõuab otsustaja toetuse saajalt toetuse tagasi.

(6) Toetuse saaja peab tagasinõutud toetuse maksuma tagasi 60 kalendripäeva jooksul, ebaseadusliku või väärkasutatud riigiabi nõude puhul nelja kuu jooksul, tagasinõude otsuse kehtima hakkamise päevast alates.

(7) Tagasimaksmisele kuuluva toetuse võib tasaarveldada sama projekti raames maksmisele kuuluva toetusega.

(8) Tagasinõutud toetuse tagasimaksmise ajatamisele kohaldatakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse § 48 lõikeid 4, 6 ja 7.

(9) Tagasinõutud toetuse tähtjaks tagasi maksmata jätmisel kohaldatakse viivist vastavalt perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse §-le 49.

(10) Ebaseadusliku ja väärkasutatud riigiabi tagasinõudmise korral juhindutakse konkurentsiseaduse §-s 42 sätestatust, kui Euroopa Liidu õigusest ei tulene teisiti.

§ 12. Teavitamine

(1) Toetuse saaja teavitab avalikkust ja tegevustes osalejaid toetuse päritolust alates toetuse saamisest, viidates kõnes või tekstis, et projekti on rahastanud Euroopa Liit taasterahastu NextGenerationEU vahenditest ning kasutades objektide ja avalikkusele suunatud esemete ja dokumentide märgistamisel Euroopa Liidu embleemi koos märkega „Rahastanud Euroopa Liit – NextGenerationEU“.

(2) Määruses sätestatud teavitamisnõudeid tuleb täita kooskõlas Euroopa Komisjoni ja siseriikliku korraga ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (*isikuandmete kaitse üldmäärus*) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88).

§ 13. Andmete töötlemine ja säilitamine

(1) Taastekava rakendamisega seotud asutused koguvad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõikes 2 punktis d nimetatud andmeid. Andmeid kogutakse avalikest andmekogudest või vajadusel andmevahetuslepingute alusel. Kui nõutavad andmed ei ole avalikest andmekogudest kättesaadavad, kehtestatakse toetuse saaja kohustus need esitada toetuse andmise tingimustes, taotluse rahuldamise otsuses või rahastamislepingus.

(2) Taastekava rakendamisega seotud asutused võivad töödelda ja vahetada teavet ja dokumente taotlejate ja toetuse saajate kohta ning muud toetuse andmise menetluse käigus saadud teavet ja dokumente käesolevas määruses ja toetuse andmise tingimustes nimetatud ülesannete täitmiseks.

(3) Taastekava rakendamisega seotud asutuste ametnikel, töötajatel ja ülesannete täitmise kaasatud isikutel on keelatud nii teenistus- või töösuhte ajal kui ka pärast seda avaldada ülesannete täitmise tõttu teatavaks saanud riigi- ja ärisaladust, salastatud välisteavet, teiste inimeste perekonna- ja eraellu puutuvaid andmeid ning muud asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet.

(4) Taastekava rakendamisega seotud asutused ja toetuse saajad peavad Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikli 22 lõike 2 punktis e nimetatud institutsioonidele ja asutustele tagama juurdepääsu toetuse kasutamise seotud andmetele ning nimetatud asutuste õiguste rakendamise kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1–222), artikli 129 lõikega 1.

(5) Toetuse andmise ja kasutamise seotud dokumente ja muid tõendavaid dokumente, sealhulgas statistilisi andmeid ja muid rahastamisega seotud andmeid, sealhulgas elektroonilisi

andmeid ja dokumente, säilitatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artikliga 132.

(6) Riigiabi andmist tõendavaid dokumente säilitatakse kümme aastat arvates abi andmisest. Riigiabi kava käsitlevaid andmeid säilitatakse kümme aastat alates päevast, mil selle kava alusel anti üksikabi viimast korda.

(7) Lõikes 5 nimetatud andmeid ja dokumente säilitatakse originaalide või originaalide tõestatud koopiade kujul või üldtunnustatud andmekandjatel, sealhulgas originaaldokumentide elektrooniliste versioonide või üksnes elektroonilises versioonis eksisteerivate dokumentide kujul.

§ 14. Aruandlus

(1) Taastekavas nimetatud reformide ja investeringute tulemuste saavutamise aruanne tuleb koordineerivale asutusele esitada hiljemalt 2026. aasta 31. mail, välja arvatud juhul, kui Euroopa Nõukogu rakendusotsuses on sätestatud hilisem tähtaeg.

(2) Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2021/241 artiklis 27 nimetatud aruande esitab Euroopa Komisjonile Euroopa poolaasta raames Riigikantselei.

(3) Elluviija esitab vahearuanded koordineerivale asutusele e-toetuse kaudu rahastamisperioodi 28. veebruari seisuga hiljemalt 31. märtsil ning rahastamisperioodi 31. augusti seisuga hiljemalt 30. septembril. Lõpparuanne tuleb koordineerivale asutusele esitada hiljemalt 2026. aasta 31. mail.

(4) Toetuse saaja, välja arvatud lõppsaaja, esitab projekti vahearuanded rahastamisperioodi 28. veebruari seisuga hiljemalt 31. märtsil ning rahastamisperioodi 31. augusti seisuga hiljemalt 30. septembril. Lõpparuanne tuleb esitada hiljemalt projekti tegevuste lõpetamisele järgneva kuu lõpuks e-toetuse kaudu. Lõppsaaja vahe- ja lõpparuannete esitamise kord määratakse §-s 8 nimetatud toetuse andmise tingimustes ning aruannete esitamise tähtajad, kui need ei ole toetuse andmise tingimustes kehtestatud, taotluse rahuldamise otsuses või rahastamislepingus kuupäeva täpsusega.

(5) Taotluse rahuldamise otsuses ja rahastamislepingus kehtestatakse vahe- või lõpparuande esitamise aeg kuupäeva täpsusega. Toetuse saaja täiendab vahe- või lõpparuannet elluviija või koordineeriva asutuse nõudmisel. Koordineeriv asutus või elluviija kehtestab aruande vormid ning teeb need kättesaadavaks oma veebilehel ja e-toetuses.

(6) Aruandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine informatsioon:

- 1) aruandlusperiood;
- 2) hanked, andmed projekti arengu kohta, sealhulgas tehtud tööd ja tegevused, tulemuste saavutamine ning sõltuvalt projekti iseloomust andmed tehtud kulude ja asjakohaste ühiste näitajate saavutustaseme kohta;
- 3) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 4) toetuse saaja kinnitus andmete õigsuse kohta ja aruande esitamise kuupäev.

§ 15. Vaidemenetlus

(1) Koordineeriva asutuse, ministeeriumi ja elluviija otsuse või toiminguga peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(2) Kui vaie esitatakse koordineeriva asutuse otsuse või toimingu peale, lahendab vaide koordineeriv asutus. Kui vaie esitatakse ministeeriumi otsuse või toimingu peale, lahendab vaide ministeerium. Kui vaie esitatakse elluviija otsuse või toimingu peale, lahendab vaide elluviija määranud ministeerium, välja arvatud juhul, kui ministeerium on toetuse andmise tingimuste õigusaktis määranud vaide lahendajaks elluviija. Kui elluviija otsuse või toimingu peale esitatud vaide lahendab ministeerium, esitatakse vaie elluviija kaudu ministeeriumile.